

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-37>

УДК 330.342.23:338.48-6:7/8

# КРЕАТИВНІ ІНДУСТРІЇ ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ

## CREATIVE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN THE DEVELOPMENT OF CULTURAL AND EDUCATION TOURISM

**Чорна Наталія Миколаївна**

доктор історичних наук, професор,  
Вінницький торговельно-економічний інститут  
Державного торговельно-економічного університету  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6709-6364>

**Chorna Nataliia**

Vinnitsia Institute of Trade and Economics  
of State University of Trade and Economics

У статті розкрито зміст поняття «креативні індустрії» та означено, які види економічної діяльності акумулює в собі дана галузь. Вивчено вплив креативних індустрій на соціально-економічний розвиток територій, формування їх бренду й наступне просування на національному та міжнародному туристичному ринку. Увагу звернуто на осмислення впливу креативних індустрій на розвиток культурно-пізнавального туризму, популярність якого упродовж крайніх років стрімко зростає. З урахуванням зарубіжного досвіду та українських практик проаналізовано вплив на попит туристів у сегменті культурно-пізнавального туризму регенерації історичних міст, окремих їх частин, кварталів чи ансамблів, реставрації об'єктів історико-культурної спадщини, відображення культурних та природних об'єктів у кінострічках, літературних та мистецьких творах, проведення фестивалів, майстер-класів, екскурсій, ін.

**Ключові слова:** креативні індустрії, культурно-пізнавальний туризм, культура, мистецтво, туристична сфера.

The article reveals the meaning of the concept of «creative industries» and defines what types of economic activity this industry accumulates. The influence of creative industries on the socio-economic development of territories, the formation of their brand and subsequent promotion on the national and international tourist market is studied. The author of the article focused on understanding the impact of creative industries on the development of cultural and educational tourism, the popularity of which has been growing rapidly in recent years. Taking into account foreign experience and Ukrainian practices, the influence on the demand of tourists in the segment of cultural and educational tourism of various thematic resources was analyzed. It has been established that one of the most powerful branches of creative industries, and now a powerful magnet that attracts the attention of tourists, is architecture and urban planning. In Ukraine, we currently have 29,831 settlements, 400 of which have the status of historical and are of particular interest to lovers of cultural and historical tourism. In many historical cities, buildings are being restored, at the same time, many other buildings, especially if we are talking about once powerful factories and plants, are getting a "second wind" and are starting to function as creative spaces. Cinematography, literature, music, visual arts, etc. have a strong influence on the development of cultural and educational tourism. We have hundreds, maybe even thousands of examples, when the localities or objects presented in them turn into tourist magnets and attract the attention of tourists from all over the world. A similar influence on the development of cultural and educational tourism is exerted by festivals, the number of which, and at the same time the level of their holding, is growing rapidly every year. Museums are gaining more and more importance in the segment of cultural and educational tourism, because many of them are introducing interesting interactive tours for visitors. Some museums go further and radically modernize the concept of their activities. In addition, a number of new, interactive museums are opening. As a powerful tourist resource, master classes, festivals of folk crafts, thematic events on the occasion of the most important Christian holidays, designed to popularize intangible cultural heritage, are increasingly used.

**Keywords:** creative industries, cultural and educational tourism, culture, art, tourism.

**Постановка проблеми.** Розбудова постіндустріального суспільства характерна збільшенням попиту на креативні ідеї та сміливі нестандартні рішення і перетворенням інтелектуального капіталу в головний рушій його розвитку. У XXI ст. креативність утвердилася в якості однієї з найбільш необхідних у житті навичок, і її важливість продовжує стрімко зростати.

Капіталізація креативних ідей поклала початок креативним індустріям, частка яких в економіках розвинених держав з кожним роком стає дедалі більшою. Високопродуктивні за своєю суттю, театр, музика, візуальне мистецтво, кіно, інформаційні технології, відеоігри нових поколінь із віртуальною чи доповненою реальністю, архітектура та урбаністика, мода та дизайн, ін., сприяють розвитку багатьох інших галузей, з якими перебувають у взаємозв'язку. Сприятливим, зокрема, є вплив культурних індустрій на розвиток туризму. Так, креативні хаби, фестивалі, ярмарки, виставки, музеї, театри, парки розваг, ін. перетворюються на потужні магніти, які привертають увагу туристів та закладають передумови для розвитку галузі.

#### **Аналіз останніх досліджень і публікацій.**

Грунтовні розвідки про креативні індустрії, їх зміст та роль у розвитку економіки та житті суспільства загалом почали з'являтися на поч. XXI ст. Станом на тепер зазначені та дотичні до них аспекти проблеми зазнали відображення у працях Бредіхіна М., Євсєєва А., Покуліної А., Синякової К., Ушкаренко Ю., Федулової Л., Чмут А., Чорної М., ін. Науковці наголошують на постійно зростаючому внеску креативних індустрій у підвищення конкурентоспроможності, продуктивності, зайнятості та стійкого економічного зростання, а відтак зростаючому інтересі до них інвесторів на приватному та державному рівнях.

Дослідженню впливу креативних індустрій на функціонування туристичної галузі присвячені праці Александрової С., Оболенцевої Л., Панової І., Посохова І., Радіонової О., ін. Доведено, що креативність сприяє соціально-економічному розвитку територій, формуванню їх бренду й наступного його просуванню на національному та міжнародному туристичному ринках.

Водночас вивченню ролі креативних індустрій, які перебувають у щільному взаємозв'язку з мистецтвом, культурою, архітектурою, традиціями та звичаями, фестивалями, модою, виставками, історико-культурною спадщиною, у розвитку культурно-пізнаваль-

ного туризму, попит на який упродовж крайніх років стрімко зростає, у доробку науковців приділено недостатньо уваги.

**Мета статті** – розкрити зміст культурних індустрій та проаналізувати їх роль у розвитку культурно-пізнавального туризму, з урахуванням зарубіжного досвіду та українських практик.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Туристична галузь, яка станом на тепер об'єднує понад п'ятдесят інших галузей та відображає рівень розвитку суспільства, вагомою своєю складовою має креативний сектор, який базується на взаємодії творчих ідей, інтелектуальної власності, знань та технологій.

Часто креативні індустрії називають культурними індустріями та ототожнюють їх. Останні – поняття відносно нове в українському контексті, проте не нове загалом. Уперше термін «культурні індустрії» був зафіксований у книзі німецьких філософів Т. Адорно та М. Горкгаймера «Діалектиці просвітництва», що вийшла друком у 1947 р. Щоправда, як явище, культурні індустрії виникли раніше, на межі XIX–XX ст., у зв'язку з індустріальною революцією та появою технологічних інновацій того часу – радіо, звукозапису, фотографії, кіно, удосконалення технології друку. Це значно розширило доступ до культури та вплинуло на процеси творчості. В Україні поняття креативних індустрій у 2010 р. було закріплене на законодавчому рівні. Так, у Законі України «Про культуру» [1] зазначається, що креативні індустрії – це види економічної діяльності, метою яких є створення доданої вартості та робочих місць через культурне (мистецьке) та/або креативне вираження.

По суті, креативні індустрії – це мистецтво, яке приносить гроші. Базові види економічної діяльності, які належать до креативних індустрій, визначені розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій» [2]. До них належать 34 види економічної діяльності, серед яких – візуальне мистецтво (живопис, графіка, скульптура, фотографія тощо), сценічне мистецтво (жива музика, театр, танець, опера, цирк, ляльковий театр тощо), література, видавнича діяльність та друковані засоби масової інформації, аудіальне мистецтво (жива/відтворена музика, саунд-арт, радіо), аудіовізуальне мистецтво (кіно, телебачення, відео, анімація, мультиплікація тощо), дизайн, мода, нові медіа та інформаційно-комунікаційні

технології (програмне забезпечення, відеоігри, цифрові технології в мистецтві (3D-друк; віртуальна, доповнена, змішана реальність тощо)), архітектура та урбаністика, реклама, маркетинг, зв'язки з громадськістю та інші креативні послуги, бібліотеки, архіви та музеї, народні художні промисли, ін.

Зазначені види економічної діяльності слугують ресурсною базою для культурно-пізнавального туризму, а відтак, здійснюють позитивний вплив на його розвиток. Так, у світі існує велика кількість об'єктів креативної економіки, які з кожним роком продукують мільйони туристичних поїздок і грошових потоків. Як відомо, популярність серед туристів культурно-пізнавального відпочинку стрімко зростає, і станом на тепер близько 40% туристів визначають ціль своєї подорожі на основі культурної пропозиції.

**Різні галузі** креативних індустрій мають різні можливості заробляти гроші, різну економічну логіку та динаміку розвитку. Найбільші креативні сектори, за обсягом створеної доданої вартості, це – ІТ; реклама, маркетинг та PR; аудіовізуальний сектор; архітектура; видавнича справа. Відомо, що збільшення капіталу в секторах креативних індустрій на 1 грн. призводить до збільшення ВВП на 1,9–2,2 грн. Найбільший мультиплікатор від зростання капіталу, порівняно з усіма галузями, має програмування [3].

За наявною інформацією, у 2020 р. креативні індустрії згенерували 4,2% доданої вартості в Україні (132 млрд грн), забезпечили роботою 360 тис. осіб або 4% всіх зайнятих. У 2019 р. експорт креативних послуг в Україні склав \$ 5,4 млрд або 30% експорту послуг загалом. Наразі частка доданої вартості креативних індустрій в економіці України співмірна з часткою креативних індустрій в економіці Німеччини [3].

Підтримкою та розвитком креативного сектору економіки України займається Український культурний фонд [4], який розпочав свою роботу у 2017 р. Діяльність фонду сприяє розвитку в Україні національної культури та мистецтва, забезпеченню сприятливих умов для розвитку інтелектуального та духовного потенціалу особистості та громадськості, вільному доступу громадян до національного культурного надбання, підтримці культурного багатства та інтеграції у світовий культурний простір. Так, в Україні функціонує величезна кількість об'єктів культури, відбувається чимало різноманітних івентів, та велика частина з них відома лише на регіональному /

національному рівні і потребує популяризації на міжнародній арені.

Одними з найпотужніших галузей креативних індустрій, а разом потужним магнітом, який привертає увагу туристів, є архітектура та урбаністика. В Україні наразі маємо 29 831 населений пункт, 400 з яких мають статус історичних та викликають особливий інтерес у любителів культурно-історичного туризму. Та міста з тривалою історією часто потребують регенерації, адже під впливом часу історичні частини багатьох з них виявилися повністю або частково втраченими. Регенерація може стосуватися, як цілих міст чи окремих їх частин, так і окремих кварталів, архітектурних комплексів, ансамблів та підприємств. Яскравими прикладами регенерації історичних міст є практики Ліверпулю, Манчестера, Берліну та Мілану, прикладами регенерації окремих частин міст – Кам'янець-Подільський, Луцьк та Жовква.

Що ж стосується регенерації підприємств, то вдалий досвід її реалізації мають більшість обласних центрів та великих міст України. В Івано-Франківську це – інноваційний центр «Промприлад. Реновація», у Рівному – мапування культурних і творчих ініціатив з метою створення креативного кластера, у Києві – арт-завод «Платформа» з однойменним коворкінгом, у Вінниці – креативні простори «Артинов» та «Level 80» тощо. Найбільших успіхів у розбудові креативних просторів вдалося досягти у Львові, де функціонують арт-кластер «Фабрика повидла», холдинг емоцій «!FESTrepublic», мистецька організація «Lem Station», креативні простіри «A.Space», «KIVSH», «Farba Place», «AHUB», «MuzSvit», ін. Більшість із них виникли на території старих не функціонуючих підприємств, які у такий спосіб отримали нове життя та використовуються для коворкінгу, виступів та презентацій, зустрічей з друзями та партнерами, а також для відпочинку та розваг. Реалізація зазначених проектів стала можливою завдяки співпраці органів місцевої влади та культурних кластерів, які функціонують у великих містах, з притаманним їм високим рівнем творчого потенціалу.

Неабиякий інтерес у поціновувачів культурно-пізнавального туризму викликають також населені пункти чи регіони земної кулі, які згадуються в різноманітних творах чи подіях фільмів. Найяскравішим прикладом є Нова Зеландія, у якій знімали фільми «Володар кілець» та «Хоббіт» і де спеціально для зйомок було створено містечко Хоббітон,

кількість відвідувачів якого до пандемії сягала 650 тис. осіб у рік (85% з них становили іноземці). В Україні, до речі, на території форельного господарства «Форельхіл» у Верховині на Івано-Франківщині побудовано будинок «Гобітхіл», ідея якого також була нав'язана сюжетом фільму.

Після виходу в прокат серії фільмів «Пірати Карибського моря» неабиякий інтерес у туристів почали викликати острови басейну Карибського моря. Нью-Йорк із його вуличками та Центральним парком додаткової популярності набули завдяки багатьом кінострічкам, у т. ч. «Секс у великому місті» та його головній герої Керрі Бредшоу, Замок Бран у Трансільванії (Румунія) – завдяки стрічкам про графа Дракулу, Венеція – завдяки кінострічці «Турист», Прованс – завдяки кінострічкам «Париж зачекає», «Хороший рік», Тоскана – завдяки кінострічці «Повернення в Тоскану», Брюгге – завдяки кінострічці «Залягти на дно в Брюгге» тощо.

Велику популярність окремим містам чи їх районам, а то й цілим регіонам принесла творчість відомих художників та архітекторів: м. Барселона – А. Гауді, м. Фігейрас – С. Далі, м. Амстердам, Прованс – В. ван Гог, м. Дельфт – Вермеєр, Нормандія – художники-імпресіоністи, Живерні – К. Моне, ін. Колосальний інтерес у туристів викликає 18-ий муніципальний округ Парижу – Монмартр, в якому наприкінці XIX ст. жили та творили багаточисельні митці, відомі сьогодні на весь світ П.-О. Ренуар, В. ван Гог, А. Тулуз-Лотрек, П. Пікассо, С. Далі, А. Модільяні, Ж. Брак, ін. Улюблені ними бари та кабаре «Швидкий кролик» («Lapin Agile») та «Мулен Руж» («Moulin Rouge») досі залишаються «must see» для туристів з усього світу. Що стосується всесвітньо відомого Собору Паризької Богоматері, своєю популярністю він значно завдячує однойменному роману В. Гюго.

У багатьох кінострічках, а також літературних та музичних творах, творах образотворчого мистецтва українських та зарубіжних авторів присутня інформація про міста та села України. Так, фільми «Заборонена зона», «Чорнобиль», «Міцний горішок 5: Гарний день, аби померти» популяризують м. Прип'ять, літературні твори М. Гоголя «Миргород», «Вечори на хуторі біля Диканьки», «Сорочинський ярмарок», «Тарас Бульба», фільм «Вечори на хуторі біля Диканьки» – гоголівські місця (с. Великі Сорочинці, с. Гоголеве, м. Миргород), твори І. Котляревського «Наталка Полтавка», Ліни Костенко «Маруся

Чурай» – м. Полтаву, твір Г. Квітки-Основ'яненка «Конотопська відьма» – м. Конотоп, ін. Україну в цілому популяризують відомі багатьом кінострічки «Гіркi жнива», «Ціна правди», «Зима у вогні: Боротьба України за свободу», «Маріуполіс», «Іній», ін. Знаковим виявився фільм «Щедрик», прем'єра якого в Україні відбулася в 2023 р. (у світі – в 2022 р.).

Мелодія «Щедрик» М. Леонтовича, як культурний продукт, надзвичайно важлива для України. Упродовж кількох крайніх років «Щедрик» остаточно утвердився у якості культурного бренду України та пов'язаний із низкою цікавих туристичних проектів, найбільше з яких було реалізовано на Батьківщині митця – у Вінницькій області. Серед них – відкриття осучасненого музею композитора в с. Марківці Тульчинського р-ну; проект «Леонтович Арт-квартал» та інноваційний креативний простір «Меридіан «Щедрик» у м. Тульчині; всеукраїнський конкурс «Щедрик Фест»; оперний музичний фестиваль OperaFest Tulchyn; створення туристичного маршруту, присвяченого М. Леонтовичу; проект «Ревіталізація Музею квартири М. Леонтовича в Музей мелодії пісні «Щедрик» шляхом діджиталізації фондів та створення фізичного та віртуального інтерактивно-комунікативних просторів»; фестиваль «Від Щедрика до Carol of the Bells».

Яскраву сторінку креативних індустрій формують фестивалі, кількість яких, а водночас і кількість відвідувачів яких, невпинно зростає, а відтак стимулює розвиток культурно-пізнавального туризму. Як відомо, історія фестивалів в Україні бере свій початок із 1989 р., коли у Чернівцях було організовано революційний на той час музичний фестиваль «Червона рута». У 1991 р., незадовго до проголошення незалежності України, у м. Дубно Рівненської обл. відбувся перший рок-фестиваль. У 1992 р. розпочалася історія музичного фестивалю «Таврійські ігри», який за 18 років діяльності зібрав на сцені м. Каховка на Херсонщині сотні виконавців із 17 країн світу та десятки тисяч глядачів. Упродовж кількох крайніх років найпопулярнішим музичним фестивалем України є «Atlas Weekend». У 2021 р. він побив власний рекорд відвідуваності, досягнувши позначки 600 тис. осіб. Відомими широкому загалу є також такі музичні фестивалі, як «UPark», «ZaxidFest», «Файне місто», «Respublica», «Бандерштат», «Leopolis Jazz Fest», ін. [5].

Неабиякою популярністю серед киян та гостей столиці користується щорічний міжнародний фестиваль «Книжковий арсенал», який з 2011 р. поєднує літературну, візуальну

та художню складові та задає тенденції їх розвитку. Щорічно українські видавництва випускають новинки спеціально для «Книжкового арсеналу», щоб представити їх аудиторії. За роки проведення фестивалю його відвідало понад 500 українських та закордонних авторів, які представляли там свої книги у поєднанні з публічними читаннями, брали участь у дискусіях та круглих столах і, звичайно ж, роздавали автографи. Традицію проведення літературних фестивалів продовжує «Форум видавців» у м. Львів. За довгу фестивальну історію його відвідали понад 2 500 авторів з 43 країн світу, 15 тисяч фахівців книжкової галузі та десятки тисяч читачів [5].

Рейтинг гастрономічних фестивалів в Україні очолює Сорочинський ярмарок. Описаний в однойменному творі М. Гоголя, фестиваль проводиться в передостанній тиждень серпня та збирає десятки тисяч відвідувачів, охочих подивитися на продукцію величезної кількості підприємств та закладів харчування і скуштувати продукти, страви та напої у кращих традиціях української кухні, а також подивитися на роботи майстрів народного промислу, які приїжджають на ярмарок із національним одягом, прикрасами, посудом, елементами декору, сувенірами та іншими товарами, виготовленням яких займалися українці із давніх-давен, та придбати їх. Популярними в Україні та за кордоном є фестиваль вуличної їжі «Ulichnaya eda» (м. Київ), Свято сиру і вина, Міське свято «На каву до Львова», Національне свято шоколаду (м. Львів), гастрономічний фестиваль «Галицька дефіляда» (м. Тернопіль), гастрономічний фестиваль «Червене вино» (м. Мукачево), ін.

Окремий сегмент формують етнофестивалі, які презентують фольклорне багатство, побут та звичаї, культурні цінності, духовну та матеріальну спадщину українського народу або окремих його етнічних груп. Найбільша кількість етнофестивалів щороку проводиться на заході України. Серед найвідоміших – «Маланка-фест» (м. Чернівці), «Проводи отар на полонину» (с. Міжгір'я на Закарпатті), фестиваль гончарства (с. Опішне на Полтавщині), «Забави у княжому імсті» (м. Терехівля), «Лемківська ватра» (с. Кострино на Закарпатті), а також різдвяні ярмарки та фестивалі писанок напередодні Великодня, які проводяться у багатьох населених пунктах України, ін.

Крім того, свою традицію мають низка історичних, театральних, кінематографічних, інших фестивалів. Як відомо, в 2016 р.

в Україні намітився «фестивальний бум», і з того часу на території нашої держави щороку відбувалося кілька сотень фестивалів. 26 із них увійшли до складу великої фестивальної спільноти Європи та отримали європейський «знак якості» EFFE Label 2019-2020 (EFFE – це проект Європейської асоціації фестивалів (EFA) при сприянні ЄС, який об'єднує понад 2,5 тис фестивалів; «знак якості» дається раз на два роки і є своєрідним європейським фестивальним «Оскар»).

З-поміж усього іншого, фестивалі використовуються місцевими громадами в якості інструменту промоції регіону, підкреслення його колориту, самобутності та неповторності задля підвищення туристичної його привабливості, а разом з тим, вирішення низки соціально-економічних проблем.

Підкресленню культурної самобутності та неповторності українського народу, популяризації його спадщини в середині держави та за її межами, а також розвитку культурно-пізнавального туризму покликано сприяти створення Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України, до якого станом на 01.09.2020 р. було включено 21 позицію, а також внесення окремих елементів нематеріальної культурної спадщини до Репрезентативного списку ЮНЕСКО. Наразі це – п'ять позицій, серед яких – Петриківський декоративний розпис, Козацькі пісні Дніпропетровщини, Традиція косівської розписної кераміки, Кримськотатарський орнамент орнек, Український борщ.

Майстер-класи, фестивалі народних ремесел, тематичні заходи з нагоди найважливіших християнських свят вже давно стали однією з візитівок багатьох етнографічних музеїв, музеїв народної творчості та покликані популяризувати нематеріальну культурну спадщину, використовувати її як потужний туристичний ресурс. Так, у Музеї народної архітектури та побуту у Львові імені Климентія Шептицького (Шевченківський гай), приміром, щороку проводяться заходи з нагоди Різдва та Великодня, Стрітєння, св. Миколая, Покрови, ін., а також також майстер-класи, лекторії, екскурсії в ці та інші дні. У Національному музеї народної архітектури та побуту України в с. Пирогово на Київщині на регулярній основі проводяться майстер-класи з писанкарства, гончарства, петриківського розпису, витинанки, а також широкий спектр інтерактивних екскурсій.

В умовах, коли музеї тотально втрачають свою привабливість для відвідувачів, упрова-

дження в їх діяльність інтерактивних екскурсій є дієвим інструментом виправлення ситуації, що склалася. Та частина музеїв йде далі і кардинально осучаснює концепцію своєї діяльності. Крім того, відкривається низка нових, інтерактивних за своїм змістом музеїв. Серед найбільш затребуваних серед місцевих мешканців та гостей міст – Музей популярної науки і техніки «Експериментаніум», Музей води, Науково-природничий музей (м. Київ), Музей цікавої науки (м. Одеса), Музей «D.S. Секретна аптека» (м. Львів), Музей цікавої науки і техніки «Еврика» (м. Львів), «Музей науки «У Фліка» (м. Запоріжжя), ін.

Задля збереження українського народного костюму, з притаманними йому у різних етнографічних регіонах України особливостями, а також задля його популяризації на території України та закордоном, у 2014 р. Українським інститутом історії моди було започатковано проект «Щирі». Результатом реалізації про-

екту стало створення календарів: у 2014 р. з друку вийшов календар «Щирі. Кольори», у 2016 р. – «Щирі. Спадщина», у 2019 р. – «Щирі. Свята» [6]. До реалізації проекту долучилася велика кількість медійних фігур, завдяки яким проект набув неабиякої популярності. Так, тиражі календарів швидко закінчилися, а кошти від їх реалізації були спрямовані на розвиток Національного центру народної культури «Музей Івана Гончара».

**Висновки.** Креативні індустрії, таким чином, відіграють неабияку роль у розвитку культурно-пізнавального туризму, адже спонукають мільйони туристів подорожувати. Крім того, розвиток креативних індустрій сприяє реставрації об'єктів історико-культурної спадщини, регенерації історичних міст та їх окремих частин, кварталів чи ансамблів, їх збереженню та популяризації, а також комплексному облаштуванню прилеглих до туристичних об'єктів територій, створенню культурних кластерів, ін.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про культуру : Закон України від 14 грудня 2010 року № 2778-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text> (дата звернення: 05.03.2023)
2. Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 р. № 265-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 04.03.2023)
3. Панова І. О., Степаненко В. І. Креативні індустрії як чинник розвитку туризму в Полтавській області. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм*. 2022. Вип. 15. С. 115–124.
4. Український культурний фонд. URL: <https://ucf.in.ua/> (дата звернення: 03.03.2023)
5. Найвідоміші фестивалі в Україні: якими були перші фести і як розважається наша молодь сьогодні. URL: [https://fun.24tv.ua/nayvidomishi-festivali-ukrayini-oglyad-vid-1990-ukrayina-novini\\_n1708419](https://fun.24tv.ua/nayvidomishi-festivali-ukrayini-oglyad-vid-1990-ukrayina-novini_n1708419) (дата звернення: 05.03.2023)
6. Щирі. URL: <https://uifh.org/ua/projects-2/shhiri/> (дата звернення: 03.03.2023)

#### REFERENCES:

1. Pro kulturu : Zakon Ukrainy vid 14 hrudnia 2010 roku № 2778-VI [On culture: Law of Ukraine dated December 14, 2010 No. 2778-VI]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2778-17#Text> (accessed: 05 March 2023).
2. Pro zatverdzhennia vydiv ekonomichnoi diialnosti, yaki nalezhat do kreatyvnykh industrii : Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 kvitnia 2019 r. № 265-r. [On the approval of types of economic activity that belong to the creative industries: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 24, 2019 No. 265]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-%D1%80#Text> (accessed: 04 March 2023).
3. Panova, I. O., Stepanenko, V. I. (2022). Kreatyvni industrii yak chynnyk rozvytku turyzmu v Poltavskii oblasti [Creative industry as a factor in the development of tourism in the Poltava region]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.N. Karazina. Seriya : Mizhnarodni vidnosyny. Ekonomika. Krainoznavstvo. Turyzm* [Bulletin of Kharkiv National University named after V.N. Karazin. Series: International relations. Economy. Local studies. Tourism]. vyp. 15, pp. 115–124. (in Ukrainian)
4. Ukrainyskyi kulturnyi fond [Ukrainian Cultural Fund]. Available at: <https://ucf.in.ua/> (accessed: 03 March 2023)
5. Naividomishi festyvali v Ukraini: yakymy byly pershi festy i yak rozvazhaietsia nasha molod sohodni [The most famous festivals in Ukraine: what were the first festivals like and how do our youth have fun today]. Available at: [https://fun.24tv.ua/nayvidomishi-festivali-ukrayini-oglyad-vid-1990-ukrayina-novini\\_n1708419](https://fun.24tv.ua/nayvidomishi-festivali-ukrayini-oglyad-vid-1990-ukrayina-novini_n1708419) (accessed: 05 March 2023).
6. Shchyri [Sincere]. Available at: <https://uifh.org/ua/projects-2/shhiri/> (accessed: 03 March 2023).